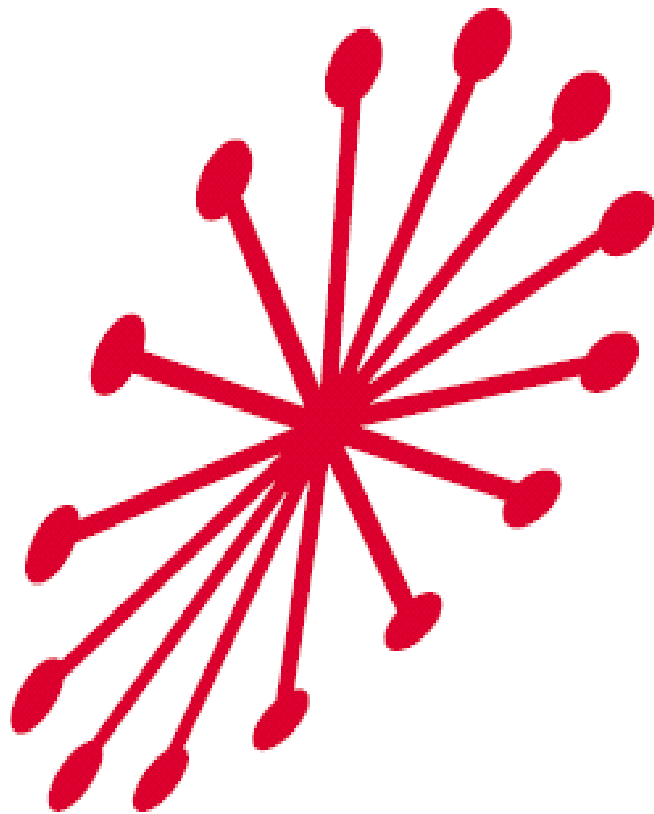

Håndbog i Praktikuddannelsen

Social- og sundhedsassistentuddannelsen

Trin 2, marts 2013

Udgave: August 2016

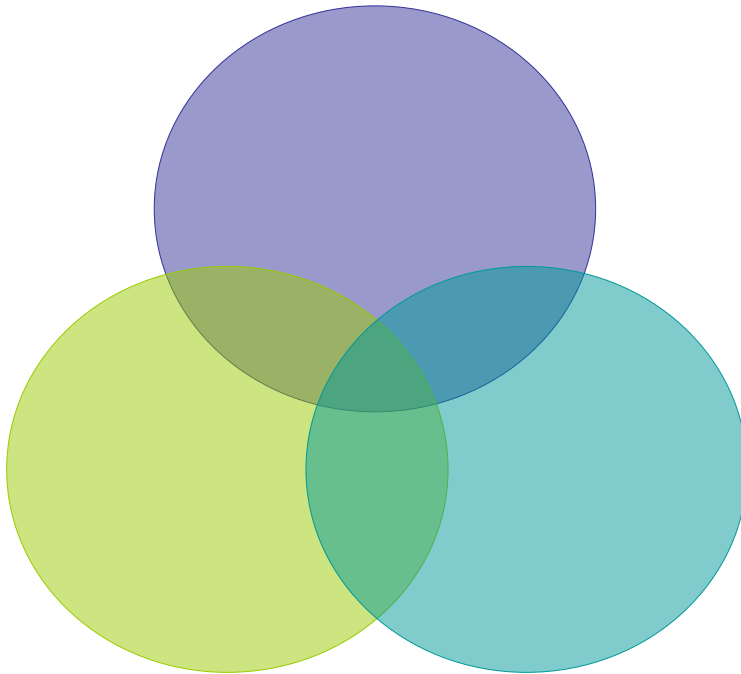
Indholdsfortegnelse

Praktikuddannelsen	3
Læring i uddannelsen.....	5
At arbejde med læring	5
Læringsmiljø	5
Læringsrum.....	6
Læringsstile.....	6
Talentspor og fag på ekspertniveau	7
Metoder til læring i praktikken og hvordan du knytter praktik og teori	8
Eksempler på læringsredskaber	9
Refleksionscirklen	9
Logbog	10
Holdningsdiskussioner	10
Læringsplaner.....	10
Sygeplejeprocessen.....	11
Kommunikationsøvelse	13
Aktivitetsøvelse for enkeltpersoner eller grupper.....	14
Pædagogisk øvelse	16
Sidemandsoplæring.....	17
Vejledningssamtaler	17
SMTTE-model	17
Samarbejde med praktikvejledere	19
Den daglige praktikvejleder	19
Den ansvarlige/koordinerende praktikvejleder	19
Uddannelseskonsulenten/den uddannelsesansvarlige.....	19
Introduktionsdag i praktikken	20
Fastlagte samtaler.....	20
Forventningssamtalen.....	20
Midtvejsevaluering	21
Slutevaluering	22
Prøvetidserklæring	22
Arbejde med mål i praktikken	23

Praktikuddannelsen

Formålet med praktikuddannelsen er, at du under vejledning afprøver, reflekterer over og udvikler dine faglige og personlige kompetencer. Formålet er ligeledes, at du i praktikuddannelsen udvikler forståelse for din særlige rolle som fagperson indenfor social- og sundhedssektoren.

Borgere/patienter samt de pårørende

Social- og sundhedsassistentelev

Praktikvejleder/personalegruppe
Tværfaglige samarbejdspartnere

Du vil i praktikuddannelsen møde borgere/patienter og pårørende, der i kortere eller længere tid i deres liv har brug for en professionel social- og sundhedsfaglig indsats fra de ansatte, bl.a. social- og sundhedsassistenten.

I 1. uddannelsesperiode kommer du i praktik på et somatisk hospital.

I 2. uddannelsesperiode kommer du i praktik i behandlingspsykiatrien på hospitalet eller i socialpsykiatrien i kommunerne.

I 3. uddannelsesperiode kommer du i praktik i det primærkommunale område på plejecentre/ plejehjem, trænings- og rehabiliteringscenter eller i hjemmeplejen i en kommune. Tilbuddene kan i alle praktikperioder variere fra sted til sted.

Alle praktiksteder ligger fortrinsvis i Region Hovedstaden.

Du må forvente, at det tager nogle uger at falde til i en ny afdeling. Yderligere tager det tid, før du selvstændigt kan løse opgaver.

Du skal være opmærksom på, at arbejdsopgaverne i praktikken skal udføres hele døgnet, hvorfor du skal påregne, at der kan/vil være arbejde på skiftende tidspunkter døgnet igennem, herunder aften- og nattevagt samt weekender og helligdage. En praktikuddannelsesuge består af 37 timer, jf. overenskomst for social- og sundhedspersonale.

Din tjenestetid planlægges i samarbejde med praktikstedet, så læringsmulighederne udnyttes bedst muligt.

Læring i uddannelsen

Din læring er i fokus i din uddannelse, både i skole- og praktikperioderne.

Skoleundervisningen skal styrke din forståelse af sammenhænge og helhed i uddannelsen og bidrage til udviklingen af din professionelle tilgang til social- og sundhedsområdet.

Praktikuddannelsen og vejledningen skal tilrettelægges, så den understøtter dit arbejde med målene for den praktiske og teoretiske undervisning. Dette gør du ved at udføre og reflektere over de daglige arbejdsopgaver i praktikuddannelsen.

De forskellige læringsmiljøer giver dig mulighed for at kunne nå kompetencemålene for uddannelsen ved uddannelsens afslutning.

I udviklingen af dine kompetencer vil du have mulighed for at arbejde med kompetencemålene i forskellige sammenhænge. Eksempelvis vil du i skolen skulle arbejde sammen med dine elevkammerater og lærerne. I praktikken skal du arbejde sammen med borgere/patienter, pårørende, kolleger, vejledere, tværfaglige samarbejdspartnere og de klinisk uddannelsesansvarlige.

I samarbejdet er det vigtigt at have fokus på at:

- Være motiveret for at skabe kontakt
- Udvide empati og evne til omsorg, også i forhold til dig selv
- Indgå i professionelt samspil og kommunikation med borgere/patienter, pårørende, personale og tværfaglige samarbejdspartnere
- Være opsøgende overfor teoretisk viden og anvende denne i praktikken
- Arbejde på en etisk forsvarlig og respektfuld måde
- Udvide professionel ansvarlighed indenfor dit ansvars- og kompetenceområde

Dine praktikvejledere/personalet vil vejlede dig i at udvælge de borgere/patienter, situationer og opgaver, som kan skabe god læring for dig i forhold til praktikmålene.

At arbejde med læring

Læring finder sted i mellem mennesker og i relation til opgaveløsning. Det er i samspillet med andre, at vi bliver udfordret, tager stilling samt justerer og kvalificerer vores handlinger. Derigennem lærer og udvikler vi os. Læring opstår i et dynamisk samspil mellem personer.

Der er forskellige faktorer, der gør sig gældende, når du skal lære i dine praktikperioder. Her skal nævnes læringsmiljø, læringsrum og læringsstile.

Læringsmiljø

Alle arbejdspladser har et læringsmiljø. Et positivt læringsmiljø vil stimulere til, at du udfolder dig, eksperimenterer, får ansvar, deler viden med andre og vokser med opgaven.

Læringsmiljøet er de fysiske rammer, den pædagogiske praksis og organiseringen af læringen på praktikstedet. Det vil sige, at det er de aktiviteter, der vil have fokus på at udvikle din erhvervsfaglige kompetence.

Læringsrum

Et læringsrum beskriver de muligheder, som du har for at lære i det daglige arbejde. Det vil sige de aktiviteter, som finder sted, og det samspil, du har med dine vejledere og kolleger omkring selve varetagelsen af opgaveløsningen.

Læringsstile

Læringsstil er en måde, du (bedst) lærer på. Hvis du er opmærksom på dine læringsstile, vil du bedre kunne øge din handlekompetence. Herved bliver dine muligheder for at opnå en frugtbar læringsproces større.

Man kan inddele læringsstile i 4 hovedgrupper:

Praktikeren: De mennesker, der begriber det, som sker gennem en konkret oplevelse, er praktikere og lærer bedst ved konkrete handlinger. De kan lide at være involveret i en oplevelse og lægger vægt på følelser og fornemmelser. De vil helst være sammen med andre og er gode til at samarbejde. De stiller ikke så mange teoretiske spørgsmål og har brug for mål og rammer.

Forslag til, hvordan du kan fremme den praktiske læringsstil:

- Finde frem til praktiske teknikker på forskellige områder
- Afprøve ting for at se, hvordan de virker i praksis
- Bruge tjekliste

Den reflekterende: De mennesker, der omdanner det, som sker, ved refleksion, lærer bedst ved at tænke sig om og stille spørgsmål til det, de oplever. De har brug for at kunne se en sammenhæng i tingene og lægger vægt på forståelse. For dem er det vigtigt, at de har mulighed for at overveje situationen og forskellige muligheder. De er meget optaget af processen og arbejder gerne sammen med andre. Det er vigtigt for dem, at de har nogle at drøfte tingene med.

Forslag til, hvordan du kan fremme den reflekterende læringsstil:

- Træne dig til at observere og udarbejde beskrivelser af det observerende
- Skaffe dig viden om andres synspunkter
- Udtænke alternative fremgangsmåder

Teoretikeren: De mennesker, der begriber det, som sker, gennem abstrakt begrebsliggørelse, er teoretikere. De lærer bedst ved først at tilegne sig viden for dernæst at

opstille teorier og modeller. De har en videnskabelig tilgang til problemer og arbejder logisk trin for trin og tænker rationelt. De arbejder gerne alene og er glade for bøger og pensum.

Forslag til, hvordan du kan fremme den teoretiske læringsstil:

- Opsøge forskellige teorier om et bestemt emne
- Stille undersøgende spørgsmål - og besvare dem
- Lede efter svagheder i andres argumentation

Den eksperimenterende: De mennesker, der omdanner det, som sker, ved aktivt at eksperimentere, lærer bedst ved selv at prøve. De elsker at kaste sig ud i nye opgaver, og de har det fint med ikke altid at vide, hvor det hele ender. De kan godt lide selv at arbejde med tingene og prøve teorierne af i praksis.

Forslag til, hvordan du kan fremme den eksperimenterende læringsstil:

- Gøre noget hurtigt og uden at tænke på fejl
- Handle uden at spørge andre først
- Gøre noget, som ikke er prøvet før.

Kilde: Praktikvejledning i social- og sundhedsuddannelserne af Anette Perrild, Ingrid Schmidt, Anne Vinter Schmidt side 36-46, Munksgaard, 2008.

Udover at vælge den indgang til stoffet, der passer dig bedst, vil det være hensigtsmæssigt at arbejde med alle læringsstile. Den optimale læring forekommer der, hvor alle de fire læringsstile bliver benyttet, idet du således kommer hele vejen rundt om stoffet.

Udover de nævnte læringsstile findes der også nogle læringsøvelser og redskaber, der kan være med til at udvide og udbygge din læring.

Talentspor og fag på ekspertniveau

Er du elev på talentspor, eller har du et eller flere fag på ekspertniveau, bliver det forventet, at du i praktikken i højere grad kan løse opgaver på en målrettet og selvstændig måde samt reflektere over din tilrettelæggelse af arbejdsopgaver. De uddannelsesspecifikke fag på ekspertniveau er Koordinering, kvalitetssikring og dokumentation, Sygepleje samt Forebyggelse og rehabilitering. Praktikmålene er ikke beskrevet på forskellige niveauer.

Som elev på talentspor og med fag på ekspertniveau bliver du i højere grad stillet over for opgaver, som kræver, at du reflekterer og begrundet dine overvejelser i forbindelse med løsning af dine opgaver. Der bliver lagt vægt på, at du kan bruge allerede tillærte kompetencer i nye kontekster.

Ekspertniveau er kendetegnet ved at:

- Du kan identificere og analysere problemer, begrunde og vurdere dine og eventuelt andres handlinger
- Du kan planlægge og tilrettelægge arbejdet målrettet
- Du kan forklare rammer og sammenhænge
- Du kan arbejde undersøgende og reflekterende

Når du er på talentspor, kan du og din vejleder i praktikken med fordel anvende SMTTE modellen. SMTTE modellen lægger op til, at du arbejder med selvindsigt, selvrefleksion og selvevaluering. Dette kan dokumentere, at du har indsigt i egne motivationsmæssige styrker og hermed demonstrere personlige og faglige kompetencer, der svarer til ekspertniveau. SMTTE-modellen finder du på side 17 og 18 og ses som supplement til de øvrige læringsredskaber som refleksionscirklen, logbog, sygeplejeprocessen og kommunikationsøvelsen. Se mere herom på de næste sider.

Kilde: Praktikvejlederbogen, Cecilie Bogh og Maria Månsson, Munksgaard, 2014.

Metoder til læring i praktikken og hvordan du knytter praktik og teori

I praktikken vil du få mange forskellige indtryk og oplevelser både personligt og fagligt. For at disse oplevelser kan give dig brugbar læring, er det vigtigt, at du kan reflektere. I praktikken vil der derfor blive afsat tid til fordybelse.

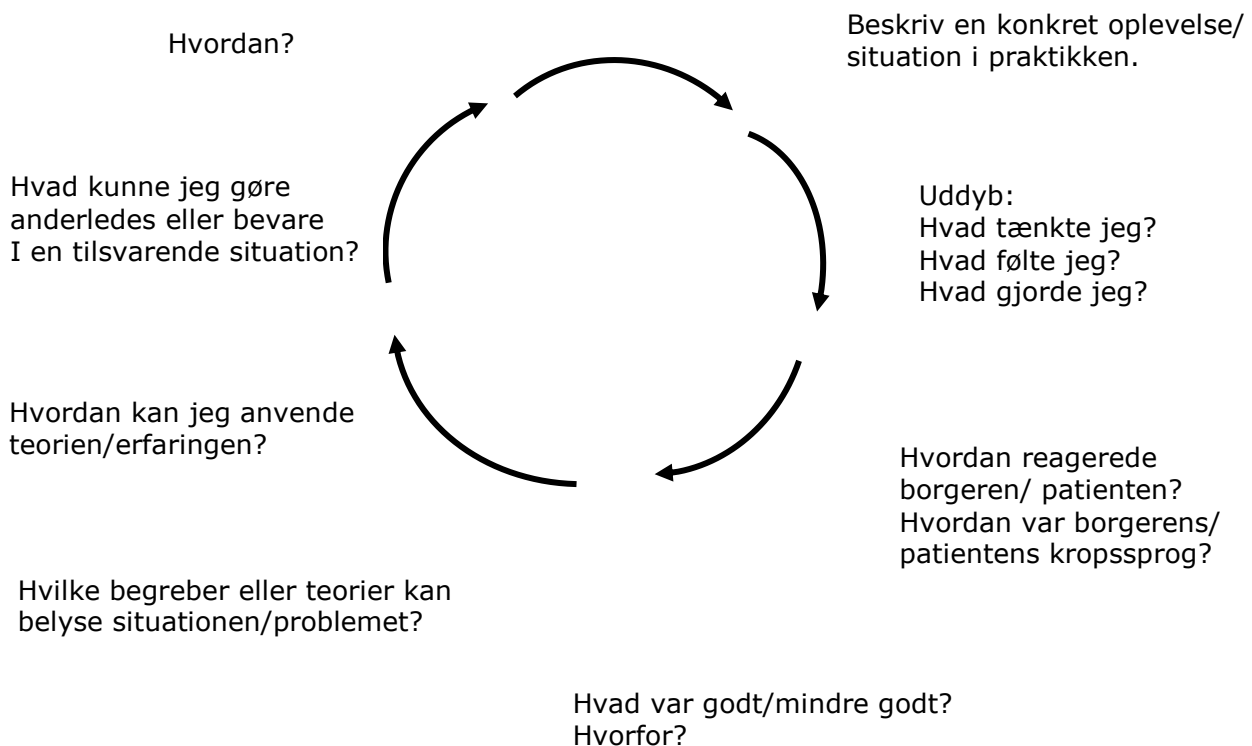
Flere læringsredskaber vil kunne understøtte denne læring. Eksempler på læringsredskaber finder du på de næste sider.

Eksempler på læringsredskaber

Refleksionscirklen

Formålet med refleksion er: at bearbejde situationen for at lære noget, der kan anvendes i en kommende plejesituation. Ordet refleksion kommer af det latinske ord "reflectere", der betyder tilbagekastning. I forbindelse med læring i praksis betyder det at kaste blikket, tankerne tilbage på noget, der er sket. Når vi reflekterer over f.eks. en plejesituation, betyder det, at vi tænker en bestemt situation igennem, relaterer den til vores viden og dermed bliver klogere på, hvad der gik godt, og hvad der kunne gøres bedre i situationen. Refleksion er også et redskab til at kunne forbinde/koble teori/viden og dermed kvalificere vores handling og læring.

Refleksionscirklen

Her vil læringsfokus vægte både processen (kompetencer) og indholdet (kvalifikationer). Refleksion kan foregå både med enkeltpersoner og i grupper.

Logbog

Formålet med at skrive logbog er: at give dig mulighed for at få bearbejdet dine oplevelser og erfaringer. Ved at nedskrive dine tanker, får du mulighed for at vende tilbage, videreudvikle og anvende dem som grundlag for en mere nuanceret tænkning.

Logbogen er et læringsredskab mellem dig og dine vejledere. Du opfordres til at tage din logbog med til dine vejledningssamtaler.

Logbogen giver dig øvelse i:

- At betragte din løsning af opgaverne fra et andet perspektiv
- At formulere dig skriftligt
- At udtrykke din undren ved f. eks. at stille spørgsmålene: Hvad, hvordan og hvorfor
- At dokumentere

Her vil læringsfokus vægte både processen (kompetencer) og indholdet (kvalifikationer).

Holdningsdiskussioner

Formålet med holdningsdiskussioner er: at kunne deltage i en drøftelse af personalets professionelle overvejelser om eksempelvis en situation eller en borger/patient.

I praktikken skal du deltage i disse diskussioner i såvel plejeteamet som med andre samarbejdspartnere ved at:

- Kunne lytte opmærksomt
- Stille spørgsmål
- Give tilbagemelding
- Uddrage det væsentlige af diskussionen og nedskrive i notatform i logbogen
- Formidle eller præsentere en borgers/patients situation eller problemstilling for personalegruppen, f.eks. ved et oplæg

Læringsplaner

Formålet med læringsplaner er: at arbejde med en konkret problemstilling. Læringsplaner er et arbejdsredskab til at strukturere og fastholde læringssituationen og til at kunne gå i dybden med et emne.

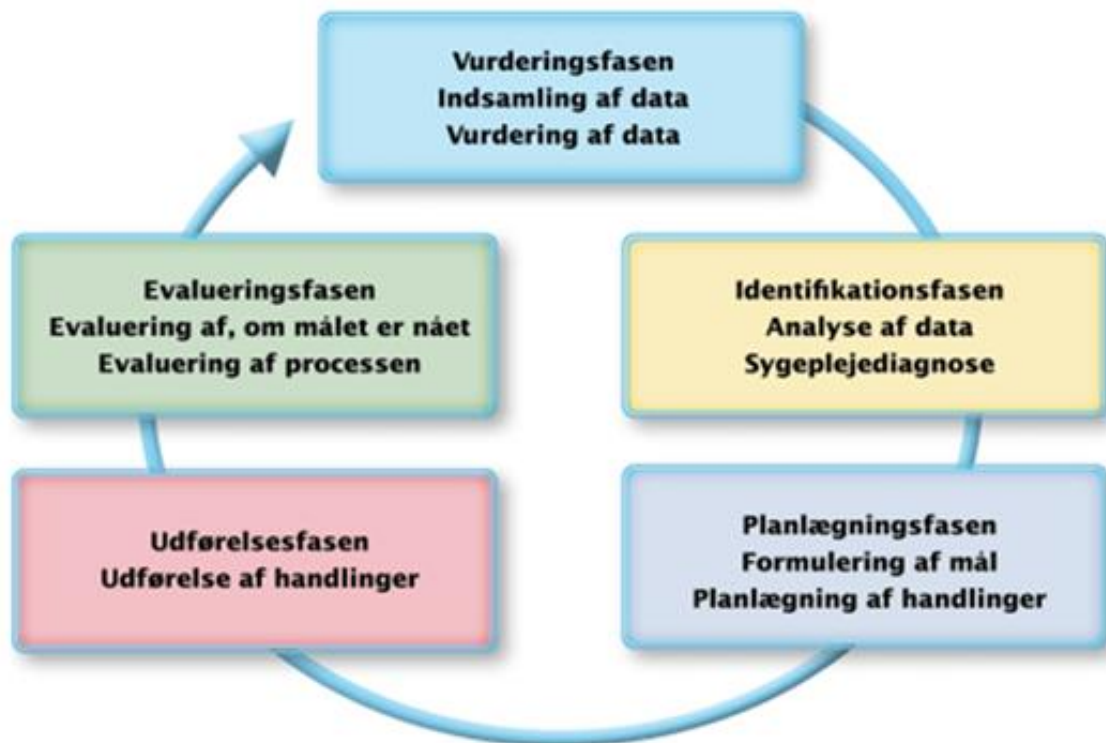
Læringsfokus vil her være på de direkte faglige færdighedskvalifikationer.

Sygeplejeprocessen

Formålet med sygeplejeprocessen er:

At du udvikler kompetencer til at skabe overblik over den enkelte borger/patientens sygepleje.
 At du udvikler kompetencer til at identificere, begrunde, planlægge, udføre, og evaluere patientens behov for sygepleje.
 At du udvikler kompetencer til at dokumentere sygeplejen.

Sygeplejeprocessens faser

Kilde: Sygepleje side 62, Munksgaard 2013

Metoden omhandler:

Vurderingsfasen

- Beskrivelse af borgeren/patientens helhedssituation, herunder ressourcer, belastninger, behov og krav
- Beskrivelse af de fysiske rammer i borgeren/patientens nærhed
- Beskrivelse af borgeren/patientens opfattelse af sig selv
- Beskrivelse af borgeren/patientens mestringsevne

Dataindsamlingen kan foregå ved:

- Observation
- Målinger
- Samtale

Identifikationsfasen

Du analyserer og fortolker de indsamlede data ud fra din faglige teoretiske viden, og heraf kan du udlede sygeplejediagnoser.

Sygeplejediagnose:

Når data er vurderet, analyseret og fortolket fremtræder den sygeplejefaglige problemstilling. Sygeplejediagnoser kan beskrive både aktuelle og fremtidige problemstillinger.

Problemstillingerne kan handle om

- Sundhedsfremme
- Sygdomsforebyggelse
- Rehabilitering
- Behandling
- Lindring

En sygeplejediagnose skal indeholde:

P: sygeplejefagligt problem

E: ætiologi = årsager eller mulige årsager til problemet

S: symptomer eller mulige symptomer

Planlægningsfasen

Du opstiller mål for din sygepleje, som både kan være kortsigtede og langsigtede. Målene skal skrives i prioriteret rækkefølge.

Målene skal være:

S: specifikke

M: målbare

A: acceptable

R: realistiske

T: tidsangivende

Udførelsesfasen

Med udgangspunkt i de faglige overvejelser, jf. de evidensbaserede og kliniske retningslinjer, udfører du de konkrete sygeplejehandlinger.

- Hvad gør du?
- Hvordan gør du det?
- Hvem samarbejder du med?
- Hvorfor lige netop disse handlinger?

Evalueringsfasen

Her evaluerer du effekten af de udførte sygeplejehandlinger.

- Blev de planlagte handlinger udført?
- Hvilken betydning fik handlingerne for borgeren/patienten i det videre forløb?
- Opnåede borgeren/patienten de opstillede mål?
- Er borgerens/patientens problemer løst, eller er der behov for en ny vurderingsfase?

Kommunikationsøvelse

Formålet med kommunikationsøvelsen er: at du kan planlægge, gennemføre, analysere og evaluere et kommunikationsforløb med en borger/patient eller en pårørende.

Øvelsen har fire dele

- En skriftlig forberedelse
- En praktisk del med afholdelse af samtalen
- En skriftlig analyse og
- En mundtlig opfølgning med praktikvejlederen

Forberedelsesdelen skal indeholde

- En kort præsentation af borgeren/patienten (fysisk, psykisk, socialt og åndeligt)
- En kort beskrivelse af borgerens/patientens ressourcer og belastninger
- En kort beskrivelse af borgerens/patientens mestringsevne
- Planlægning og formål med samtalen, herunder stillingtagen til fysiske rammer, tidspunkt, spørgeteknik og egen rolle

En praktisk del, hvor samtalen gennemføres.

Analysedel af kommunikationsforløbet

- Beskrivelse af den udførte eller dele heraf
- Hvordan gik kommunikationsforløbet i forhold til det planlagte formål?
- Hvordan reagerede borgeren/patienten?
- Hvordan reagerede du som elev?
- I hvilken grad var der overensstemmelse mellem det verbale og nonverbale sprog?
- Hvilken indflydelse havde
 - borgeren/patienten
 - du selv
 - spørgeteknik
 - gensvar og
 - omgivelsernepå samtaleforløbet?

En mundtlig del, hvor du evaluerer kommunikationsforløbet sammen med din vejleder.

Efter kommunikationsøvelsen udarbejder du en skriftlig refleksion over:

- Din egen indsats
- Dit faglige udbytte
- Dit personlige udbytte
- Dit fremtidige udviklingspotentiale

Denne refleksion indsættes i mappen med din personlige uddannelsesplan/uddannelsesbog.

Aktivitetsøvelse for enkeltpersoner eller grupper

Formålet med en aktivitetsøvelse er: at du lærer, hvordan du inddrager kultur og aktiviteter i arbejdet med at støtte borgerens/patientens livsudfoldelse.

En aktivitet kan tilrettelægges for både enkeltpersoner eller grupper.

For enkeltpersoner

Du skal have mulighed for i samarbejde med borgeren/patienten at udarbejde et skema over personens samlede aktiviteter. Dette skal gøres ud fra den enkeltes døgnrytme, ressourcer, problemer og behov. Skemaet skal tage udgangspunkt i borgerens/patientens behandlingsplan eller visiterede ydelser og fritidsinteresser. Der skal være en passende balance mellem hvile, aktivitet, kendte og udfordrende aktiviteter. Du udvælger en aktivitet, som du planlægger, udfører og evaluerer.

I planlægningen skal du overveje borgerens/patientens aktuelle tilstand, motivation for aktiviteten, de fysiske forhold samt afpasse aktiviteten til den enkeltes ressourcer. Du skal overveje, hvilke udviklingsmuligheder der er for borgeren/patienten i aktiviteten, herunder graden af personalestøtte. I forbindelse med planlægningen skal du redegøre for egne ressourcer i forhold til den valgte aktivitet, foruden egne forudsætninger for at motivere og stimulere borgeren/ patienten.

Aktiviteten udføres i eller udenfor borgerens eget hjem/afdelingen, efter at planlægningen er gennemført og godkendt af praktikvejlederen.

Evalueringen foregår, efter aktiviteten er udført, først med borgeren/patienten, efterfølgende med praktikvejlederen i forhold til planlægning og udførelse.

Efterfølgende reflekterer du skriftligt over aktivitetens planlægning, udførelse og evaluering. Denne refleksion indsættes i mappen med din personlige uddannelsesplan/uddannelsesbog.

For grupper

I praktikperioden skal du have mulighed for at planlægge, udføre og evaluere en aktivitet for en gruppe borgere/patienter.

Du skal planlægge og beskrive aktiviteten ud fra følgende:

- Hvem er målgruppen?
- Hvad er målgruppens forudsætninger:
 - livsform
 - livsværdier
 - behov
 - interesser

Hvilke ressourcer har gruppens medlemmer? Hvilke aktivitetsproblemer?

- Hvem er gruppeleder? Er gruppen selvstyrende?
- Hvor ofte skal gruppen mødes: klokkeslæt, varighed?

- Sted, lokale, transport og økonomi?
- Er aktivitetens hovedemne lagt på forhånd?
- Skal gruppen selv finde frem til aktivitetens emne?
- Er gruppemedlemmerne visiteret til gruppen?
- Er det aftalt, hvor længe gruppen skal køre?
- Hvordan afsluttes gruppen?

Du skal herudover lave en aktivitetsanalyse på aktiviteten, dvs. vurdere hvilke fysiske, psykiske og sociale krav aktiviteten stiller til målgruppen. Du skal også vurdere deltageres individuelle behov for evt. tilpasning af aktiviteten.

Aktiviteten udføres i eller udenfor borgerens eget hjem/afdelingen, efter at planlægningen er gennemført og godkendt af praktikvejlederen.

Efter udførelsen af aktiviteten evalueres denne med praktikvejlederen.

Efterfølgende reflekterer du skriftligt over aktivitetens udførelse, f.eks. egen og deltagernes rolle, aktivitetens indhold og tidsramme. Denne refleksion indsættes i mappen med din personlige uddannelsesplan/uddannelsesbog.

Pædagogisk øvelse

Den pædagogiske handling kan være:

- Introduktion af ny elev
- Vejledning af borgere/patienter i sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse
- Vejledning og instruktion af borgere/patienter

Udvælgelse, planlægning og evaluering af den pædagogiske handling sker i samarbejde med din praktikvejleder, hvor der primært tages udgangspunkt i dine ressourcer, din personlige uddannelsesplan og mål.

I planlægningen af den pædagogiske øvelse skal du forholde dig til didaktiske og metodiske overvejelser.

Didaktiske overvejelser som f. eks: Hvad er målet med den pædagogiske øvelse? Hvilket indhold? Hvilke forudsætninger har deltagerne? Hvordan skal forløbet evalueres?

Metodiske overvejelser som f. eks: Hvordan skal vejledningen og instruktionen foregå? Hvad er din aktivitet? Hvad er deltagerens aktivitet? Hvilke hjælpemidler skal bruges? Disse pædagogiske overvejelser skal du skriftligt beskrive og begrunde. Denne beskrivelse må max. fylde 2 A4 sider.

Når den pædagogiske øvelse er gennemført, evaluerer du forløbet i samarbejde med din praktikvejleder.

I den dialog skal praktikvejlederen give dig en tilbagemelding på:

- egen rolle
- mål og indhold
- metodens anvendelighed i situationen
- undervisningsmaterialernes anvendelighed

samt på din evne til:

- at lytte
- at samarbejde
- at ændre din planlægning undervejs i forløbet
- at vurdere egne reaktionsmønstre

Tilbagemeldingen fra praktikvejlederen skal du senere reflektere skriftligt over og sætte i mappen med din personlige uddannelsesplan/uddannelsesbog.

Sidemandsoplæring

Formålet med sidemandsoplæring er: at drage direkte læring af en rollemodel.

Sidemandsoplæring opfattes som en særlig form for praksislæring, der henviser til den læring, som finder sted i direkte tilknytning til handlingerne på praktikstedet. Sidemandsoplæring forstås derfor som en udveksling af viden og færdigheder, der sker som en integreret del af den daglige opgaveløsning sammen med vejlederne. Her vil du være helt tæt på opgaverne.

Vejlederen vil være rollemodellen. Som rollemodel vil din vejleder få mulighed for at vise dig, hvordan de forskellige arbejdsopgaver og de forskellige faglige procedurer omkring borgeren/patienten skal udføres.

Vejledningssamtaler

Formålet med vejledningssamtaler er: at du og vejlederen drøfter den professionelle tilgang til opgaveløsningen.

Du og vejlederen kan eksempelvis drøfte:

- Borgerens/patientens helhedssituation
- Teorier
- Faglige vurderinger
- Ethiske overvejelser
- Læringsmiljø
- Arbejdsmiljø

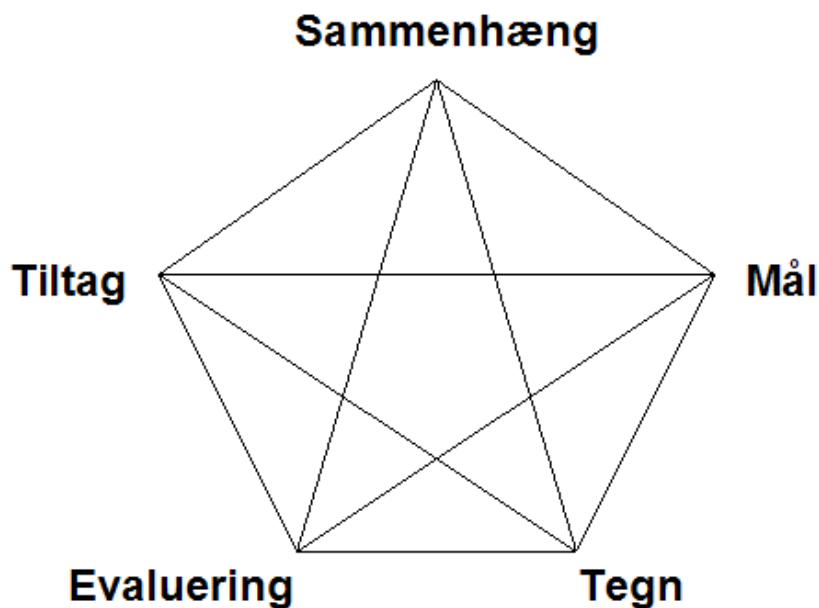
Metoderne er mangfoldige og kan på hver sin måde være med til at skabe læring i uddannelsen.

Læring er en stor og omfattende proces, og når man har lært noget, har man udviklet sig. Læring er forandring.

SMTTE-model

For dig, der er på talentspor, eller som har et eller flere fag på ekspertniveau er SMTTE modellen velegnet at bruge. Den giver mulighed for, at du kan arbejde med udvalgte mål og sammen med vejlederen evaluere, hvilet niveau der er nået på de valgte mål.

Modellen er et pædagogisk redskab, der kendetegnes ved at være en dynamisk model med mulighed for styring af et forløb eller en opgave. Modellens fem dele er sammenhængende, og hvis der ændres et sted i modellen, vil det påvirke de 4 andre dele. Dynamikken betyder ligeledes, at det er muligt at springe rundt mellem de 5 punkter og lave løbende justeringer.

Herunder er der eksempler på hjælpespørgsmål, som du kan bruge.

S-sammenhæng, baggrund og forudsætninger

- Hvilken praktik er du i?
- Hvad er dine forudsætninger?
- Hvad er rammerne for praktikken?
 - Hvem er din praktikvejleder, daglig og ansvarlig vejleder?
 - Hvordan inddrages resten af personalet i din praktik?
- Hvordan er vejledning planlagt?

M-mål, hvilke mål vil du gerne nå

- Hvilke faglige mål ønsker du på ekspertniveau?
- Hvilke personlige mål ønsker du på ekspertniveau?

T- tegn, hvad skal du se efter for at sikre dig, du nærmer dig dit mål

- Hvilke tegn skal du se efter i forhold til de faglige mål?
- Hvilke tegn skal du se efter i forhold til dine personlige mål?

T- tiltag, hvilke tiltag skal du gøre for at nå målene

- Hvad skal du løbende gøre under praktikken for at nå dine mål, lav gerne delmål?
- Hvem har ansvaret for hvad, hvornår?
- Er der andre, der kan/skal inddrages?

E-evaluering:

- Selvevaluering, hvornår og hvordan?
- Feedback fra vejleder, hvornår og hvordan?

Kilde: Praktikvejledebogen, Cecilie Bogh og Maria Månsson, Munksgaard, 2014.

Samarbejde med praktikvejledere

I din praktikuddannelse vil hele personalegruppen deltage i dit uddannelsesforløb. Du vil på de forskellige praktiksteder få tildelt en daglig/ansvarlig/koordinerende praktikvejleder.

Den daglige praktikvejleder

- Støtter og vejleder dig i dit daglige arbejde, så du har mulighed for at udvikle dig fagligt og personligt og sikre, at din uddannelsesplan løbende justeres
- Deltager i forventnings-, midtvejs- og slutevalueringssamtaler med afgivelse af praktikerklæring
- Udvælger borgere med arbejdsopgaver, der giver dig mulighed for at arbejde med målene for praktikperioden og din personlige uddannelsesplan
- Afholder ugentlige vejledningssamtaler, hvor du har mulighed for at reflektere/undre dig over arbejdsopgaver og problemstillinger/dilemmaer
- Samarbejder med den ansvarlige vejleder, uddannelseskonsulenten samt din kontaktlærer, specielt ved komplekse elevforløb
- Evaluerer dig og din uddannelse løbende og giver dig tilbagemelding
- Er bekendt med materialet på SOSU C's hjemmeside og har deltaget i et praktikvejlederkursus

Den ansvarlige/koordinerende praktikvejleder

- Er med til at udarbejde et introduktionsprogram, der tager udgangspunkt i din uddannelsesplan samt sikrer, at arbejdsopgaverne tilgodeser praktikmålene
- Er med til at tilrettelægge og afvikle forventnings-, midtvejs- og slutevaluering med afgivelse af praktikerklæring sammen med din daglige praktikvejleder
- Samarbejder med uddannelseskonsulenten/den uddannelsesansvarlige og din kontaktlærer ved komplekse elevforløb og ved eventuelle samtaler
- Er orienteret om din faglige og personlige udvikling ved løbende evaluering og faglige drøftelser og er med til at sikre, at din uddannelsesplan løbende justeres
- Sikrer, at du har opgaver, der tilgodeser din uddannelsesplan og praktikmålene

Uddannelseskonsulenten/den uddannelsesansvarlige

- Sikrer et godt og udviklende samarbejde mellem skole og praktiksted
- Sikrer, at du får tilbudt et praktiksted, der tilgodeser din personlige uddannelsesplan
- Sikrer, at du tilknyttes en ansvarlig/daglig/koordinerende praktikvejleder
- Deltager eventuelt i samtaler sammen med kontaktlærer og dine vejledere
- Sikrer, at dit praktiksted opfylder de lovmæssige forpligtelser, herunder også udvikling af viden om uddannelsen og praktikvejlederfunktionen

Uddannelseskonsulenten/den uddannelsesansvarlige på praktikstedet har det overordnede ansvar for din uddannelse i kommunen/regionen.

Uddannelseskonsulenten, i den kommune/region du er ansat i, er din arbejdsgiver, jf. pjece om uddannelse og arbejdsvilkår.

Introduktionsdag i praktikken

Den første dag i praktikken er der planlagt introduktion.

Formålet med introduktionsdagen er

- At du får kendskab til praktikstedets opbygning, og hvor du hører til i organisationen
- At du bliver bevidst om praktikstedets og ansættelsesstedets forskellige opgaver og ansvar i forhold til din uddannelse
- At du bliver præsenteret for dit kommende praktiksted og introduceres til de aktiviteter på praktikstedet, der er relevante for din uddannelse.

Du vil på introduktionsdagen møde den uddannelsesansvarlige fra praktikstedet.

Introduktionsdagen forventes at indeholde

- Social- og sundhedsassistentens ansættelses- og uddannelsesvilkår
- Social- og sundhedsassistentens funktionsområde
- Kommunens/regionens opbygning
- Kommunens ældrepolitik/regionens politik
- Ferie- og sygefraværsregler
- Tavshedspligt og oplysningspligt

Fastlagte samtaler

I praktikuddannelsen er der følgende fastlagte samtaler i alle 3 praktikperioder:

- Forventningssamtale
- Midtvejsevaluering
- Slutevaluering med afgivelse af praktikerklæring, der indeholder afsluttende standpunktsbedømmelse "godkendt/ikke godkendt"

Forventningssamtalen

Inden for de 2 første uger i alle praktikperioder skal der afholdes en gensidig forventningssamtale mellem dig, din daglige/ansvarlige/koordinerende praktikvejleder samt evt. din kontaktlærer og/eller uddannelseskonsulenten.

Samtalen skal med udgangspunkt i din personlige uddannelsesplan og praktikmålene omhandle gensidige forventninger mellem dig, den daglige/ansvarlige/koordinerende praktikvejleder samt andre samarbejdspartnere.

Du skal medbringe mappen med din personlige uddannelsesplan/uddannelsesbog til samtalen, da denne danner grundlag for planlægningen af din videre udvikling.

Forventninger til dig

- At du skriftligt har forberedt dig til forventningssamtalen
- At du er ansvarlig og tager aktiv del i samtalen
- At du er åben og modtagelig for vejledning
- At du fortæller, hvis der er noget, du ikke trives med

- At du fortæller, hvis der er noget, du synes er svært, og som praktikstedet skal vide
- At du fortæller, hvad dine forventninger til praktikperioden er
- At du fortæller, hvis der er områder fra tidligere, som er vigtige for dig at arbejde videre med
- At du fortæller, hvordan du lærer bedst

Ved samtalen aftaler du og din vejleder en plan for din læring frem til midtvejssamtalen.

Du skriver en konklusion, som vejlederen godkender. Konklusionen sættes ind i mappen med din personlige uddannelsesplan.

Inspiration til din forberedelse til forventningssamtalen

Læs målene for praktikken grundigt igennem, tænk på din problemformulering fra dit projekt og på din personlige uddannelsesplan og skriv med dette som baggrund noget om:

- Hvem er du – fagligt og personligt? Fortæl f.eks. om tidligere skolegang, anden uddannelse, beskæftigelse, fritidsinteresser, tidligere praktikforløb
- Specielle hensyn – ordblindhed, sprogvanskeligheder eller andet?
- Hvad har du lært på skolen? Hvad havde du let ved, og hvad havde du svært ved?
- Hvordan er det gået for dig i dine tidligere praktikker? Hvad havde du let ved, og hvad var svært for dig?
- Hvad forventer du at lære, og hvordan lærer du bedst? Har du specielle personlige eller faglige fokusområder?
- Hvordan vil du bruge din logbog?
- Hvordan vil du bruge dine vejledere?
- Hvordan aftaler vi at løse eventuelle konflikter i forhold til vejledere, borgere og kolleger?
- Er der nogen personlige forhold, der kan have indflydelse på din praktik?
- Hvilke opgaver kunne du specielt godt tænke dig at arbejde med i din praktik?

Midtvejsevaluering

Midtvejs i hver praktikperiode afholdes en evaluering, hvor din daglige/ansvarlige/koordinerende praktikvejleder, evt. uddannelseskonsulenten/den uddannelsesansvarlige, og din kontaktlærer fra skolen deltager.

Udgangspunktet for midtvejsevalueringen er

- Praktikmålene for uddannelsesperioden
- Din personlige uddannelsesplan
- Din præstation indtil samtalen

Midtvejsevalueringen er en aktuel status på din præstation indtil nu. Den skal være skriftlig og udarbejdes af praktikvejlederen før samtalen.

Du skriver en konklusion af samtalen, herunder hvad du skal arbejde videre med i den næste periode. Konklusionen godkendes af vejlederen.

Du og din praktikvejleder udarbejder i fællesskab en handlingsplan for den resterende del af din praktikperiode.

Både midtvejsevalueringen, konklusionen og handlingsplanen sættes ind i mappen med din personlige uddannelsesplan/uddannelsesbog.

Inspiration til din forberedelse til midtvejssamtalen

- Hvordan har du det i praktikken?
- Hvordan fungerer samarbejdet mellem dig og dine vejledere, andre kolleger samt borgere?
- Hvor langt er du i forhold til opfyldelse af målene for praktikperioden?
- Hvilke opgaver har du været igennem og på hvilken måde?
- Hvilke opgaver mangler du at arbejde videre med, og hvordan kan det planlægges og hvordan skal det foregå?
- Hvordan går det med afholdelse af vejledningssamtaler?
- Er aftalerne, der blev indgået til forventningssamtalen, blevet overholdt?

Slutevaluering

Ved afslutningen af hver praktikperiode afholdes en evaluering, hvor din daglige/ansvarlige/koordinerende praktikvejleder, evt. uddannelseskonsulenten/den uddannelsesansvarlige og din kontaktlærer deltager.

Praktikstedet udarbejder en skriftlig praktikerklæring, der beskriver, hvor langt du er i din faglige og personlige udvikling i forhold til praktikmålene, og hvad du med fordel kan arbejde videre med.

Praktikperioden skal bedømmes "godkendt", for at du kan fortsætte i næste uddannelsesperiode og for at gå til de afsluttende eksamener.

Originalen af praktikerklæringen sendes til skolen, og du skal selv sørge for at tage en kopi, inden den sendes. Kopien sættes ind i mappen med din personlige uddannelsesplan/uddannelsesbog.

Praktikerklæringen tager udgangspunkt i praktikmålene for perioden i forhold til din præstation.

Er din standpunktsbedømmelse for praktikperioden bedømt "ikke godkendt", afholdes der en helhedsevaluering, hvor der lægges en plan for det videre forløb.

Prøvetidserklæring

I din første praktik er du i prøvetid. Der vil blive udarbejdet en prøvetidserklæring i løbet af denne periode.

Arbejde med mål i praktikken

Præstationsstandarder i forhold til de faglige og personlige kompetencer i praktikken

Praktikperioderne tilrettelægges, så du som social- og sundhedsassistentelev har mulighed for at udvikle dine kompetencer med progression i forløbene fra begynderniveau over rutineret niveau til avanceret niveau.

	Niveauet	Personlige kompetencer	Hjælpeord
Begynder	<u>Kendt situation</u> Kompliceret aktivitet under vejledning Fundamentale kundskabs- og færdighedsområder	Udvikler ansvarlighed Udvikler grundlag for fortsat læring Grundlægger selvstændighed i opgaveløsning	Kende Kan udføre under vejledning Kan beskrive Kan gengive Kan forklare Har kendskab til Har viden om Viser interesse Viser evne til samarbejde
Rutineret	<u>Rutinemæssig eller kendt situation</u> Alene og i samarbejde Planlægge og gennemføre en opgave eller aktivitet Løse et problem Selvstændigt sætte sig ind i mere komplicerede problemstillinger	Viser fleksibilitet og omstillingsevne	Vejledes til Kan udføre med en vis sikkerhed Kan udføre i rutinerede situationer Kan planlægge Kan redegøre for Kan anvende Er opsøgende
Avanceret	<u>Ikke-rutinesituationer</u> Alene eller i samarbejde Vurdere et problem Planlægge, løse og gennemføre en opgave eller aktivitet Løse et problem	Tage selvstændigt ansvar Viser initiativ Lægger vægt på kvalitetssans og kreativitet	Beherske Kan udføre selvstændigt Kan udføre sikkert Kan udføre kreativt Kan anvende teori i praksis Kan omsætte praksis til teori Kan redegøre for Kan reflektere Kan overskue Kan vurdere Kan analysere Tager ansvar for Er bevidst om

Mål 1 Eleven kan arbejde inden for sit kompetenceområde i overensstemmelse med relevante love inden for social service, sundhed og psykiatri og ud fra arbejdspladsens værdier.

Målets teoretiske grundlag er:	Fælles for alle praktikperioder		
	<ul style="list-style-type: none"> • Sundhedslov • Lov om autorisation • Etik • Vejledning om sygeplejefaglige optegnelser • Regler om tavshedspligt • Arbejdspladsens værdigrundlag • Social- og sundhedsassistentens ansvar og kompetence 		
	Praktik 1	Praktik 2	Praktik 3
	<ul style="list-style-type: none"> • Patientrettigheder 	<ul style="list-style-type: none"> • Psykiatriloven • Lov om magtanvendelse • Patientrettigheder • Serviceloven • Ret til selvbestemmelse 	<ul style="list-style-type: none"> • Serviceloven • Ret til selvbestemmelse

I praksis kan du arbejde med målet ved at:	Fælles for alle praktikperioder		
	<ul style="list-style-type: none"> • Være opsøgende i forhold til praktikstedets værdigrundlag • Være opsøgende i forhold til praktikstedets politikker, vejledninger og instrukser • Vise omhu, når du plejer patienten • Dokumentere din pleje og omsorg • Være bevidst om patientens ret til aktindsigt, når du dokumenterer • Vise respekt og værdighed i din pleje og omsorg • Have kendskab til informeret samtykke • Overholde din tavshedspligt • Øve din handlekompetence som social- og sundhedsassistent 		
	Praktik 1	Praktik 2	Praktik 3
	<ul style="list-style-type: none"> • Vise, at du har viden om patientrettigheder i forhold til patienter med 	<ul style="list-style-type: none"> • Redegøre for patientrettigheder i forhold til patienter med psykiske sygdomme 	<ul style="list-style-type: none"> • Skelne mellem pleje og omsorg i relation til Serviceloven og Sundhedsloven herunder

	<p>somatiske sygdomme</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vise, at du er bevidst om reglerne for magtanvendelse • Arbejde med dine etiske overvejelser i forhold til magtanvendelse, bevidst • Redegøre for din rolle i forbindelse med magtanvendelse • Vise, at du har forståelse for sociale problemstillinger • Videregive informationer om patienten/ borgeren, med en vis sikkerhed • Kunne samarbejde med relevante fagpersoner omkring sociale problemstillinger • Redegøre for pleje og omsorg i relation til Lov om Social Service og Sundhedsloven herunder borgerens pligter og rettigheder • Have kendskab til Lov om Retssikkerhed hvis borgeren / patienten er dømt til behandling/ anbringelse eller med anden retslig foranstaltning 	<p>borgerens pligter og rettigheder, bevidst</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kunne styrke borgeres evne til egenomsorg kreativt og selvstændigt • Styrke borgens mestringsevne, bevidst
--	---------------------------	--	--

Mål 2 Eleven kan selvstændigt identificere behov og begrunde behov for og udføre grundlæggende sygepleje til borgere/patienter ud fra en metodisk tilgang indeholdende dataindsamling, planlægning, handling, evaluering og dokumentation.

Målets teoretiske grundlag er:	Fælles for alle praktikperioder		
	<ul style="list-style-type: none"> • Anatomi og fysiologi • Sygdomslære • Farmakologi • Grundlæggende sygepleje • Etik • Vejledning om sygeplejefaglige optegnelser • Regler om tavshedspligt • Social- og sundhedsassistentens ansvar og kompetence • Selvbestemmelsesret • Medinddragelse af borger/patient/pårørende • Sikkerhed for borger/patient • Patologi • Kommunikation 		
	Praktik 1	Praktik 2	Praktik 3
		<ul style="list-style-type: none"> • Psykopatologi 	<ul style="list-style-type: none"> • Psykopatologi
I praksis kan du arbejde med målet ved at:	Fælles for alle praktikperioder		
	<ul style="list-style-type: none"> • Etablere, fastholde og afslutte samarbejde med borger/patient/pårørende • Indsamle data om borgere/patienter • Identificere og vurdere borgers/patienters behov for grundlæggende sygepleje • Udarbejde plejeplaner • Udføre grundlæggende sygepleje • Kunne evaluere sygeplejeindsatser/sygeplejeinterventioner • Dokumentere den grundlæggende sygepleje • Vise respekt og værdighed i din pleje og omsorg • Overholde din tavshedspligt • Øve din handlekompetence som social- og sundhedsassistent 		
	Praktik 1	Praktik 2	Praktik 3
	<ul style="list-style-type: none"> • Kunne identificere, begrunde og udføre 	<ul style="list-style-type: none"> • Udarbejde indledende sygeplejevurdering 	<ul style="list-style-type: none"> • Skelne mellem borgerens/patientens

	grundlæggende sygepleje hos patienter med akutte behov, under vejledning	i samarbejde med uddannet kollega <ul style="list-style-type: none">• Udarbejde plejeplaner, selvstændigt	grundlæggende og komplekse behov for sygepleje, selvstændigt
--	--	---	--

Mål 3 Eleven kan reflektere over de etiske dilemmaer, der følger arbejdet som professionel sundhedsperson, og varetage opgaver i relation til patientrettigheder samt procedurer for patientsikkerhed herunder indberetning af utilsigtede hændelser jf. Sundhedsstyrelsens gældende vejledning.

Målets teoretiske grundlag er:	Fælles for alle praktikperioder		
	<ul style="list-style-type: none"> • Etik • Patientrettigheder • Regler for utilsigtede hændelser • Patientsikkerhed • Vejledning om sygeplejefaglige optegnelser • Social- og sundhedsassistentens kompetenceområde 		
	Praktik 1	Praktik 2	Praktik 3
	<ul style="list-style-type: none"> • Den danske kvalitetsmodel • Join comission 	<ul style="list-style-type: none"> • Dansk patientsikkerhedsdatabase • Den danske kvalitetsmodel • Join comission • Den danske kvalitetsmodel på det sociale område 	<ul style="list-style-type: none"> • Dansk patient sikkerhedsdatabase
I praksis kan du arbejde med målet ved at:	Fælles for alle praktikperioder		
	<ul style="list-style-type: none"> • Reflektere over de regler, rammer og procedurer, du arbejder under • Reflektere over dilemmaer i forhold til opfyldelse af borgerens/ patientens behov • Være bevidst om anvendelsen af din professionelle og dine personlige kompetencer • Kunne beskytte dig selv som privatperson • Indberette utilsigtede hændelser 		
	Praktik 1	Praktik 2	Praktik 3
	<ul style="list-style-type: none"> • Indberette utilsigtede hændelser, under vejledning 	<ul style="list-style-type: none"> • Indberette utilsigtede hændelser, med en vis selvstændighed 	<ul style="list-style-type: none"> • Indberette utilsigtede hændelser, sikkert

Mål 4 Eleven kan dokumentere og videregive relevante informationer og observationer vedrørende tildelte borgere/patienter til plejepersonale og andre faggrupper, herunder til fagpersoner i andre sektorer, og dermed medvirke til at sikre sammenhæng og helhed i borgerens/patientens forløb.

Målets teoretiske grundlag er:	Fælles for alle praktikperioder		
	<ul style="list-style-type: none"> • Målrettet kommunikation • Tværsektoriel indsats • Sammenhængende patientforløb • Relevante faggruppers kompetencer og arbejdsområder i region/kommune • Sundhedsvæsenets opbygning • Sundhedsstyrelsens vejledning om sygeplejefaglige optegnelser • Oplysningspligt • Samtykkeerklæringer • Forløbsprogrammer 		
	Praktik 1	Praktik 2	Praktik 3
	<ul style="list-style-type: none"> • Patientrettigheder 	<ul style="list-style-type: none"> • Patientrettigheder • Ret til selvbestemmelse 	<ul style="list-style-type: none"> • Ret til selvbestemmelse
I praksis kan du arbejde med målet ved at:	Fælles for alle praktikperioder		
	<ul style="list-style-type: none"> • Have kendskab til organisering af det tværfaglige arbejde • Være bevidst om eget ansvar og kompetence • Kunne dokumentere i den elektroniske patientjournal og/eller sygeplejefaglig dokumentation • Kunne indgå i det tværfaglige samarbejde • Foretage dataindsamling ved indlæggelse og ved udskrivelse • Inddrage relevante faggrupper i forhold til borgerens situation og behov • Refleksion over egen praksis • Kunne indhente samtykkeerklæringer 		
	Praktik 1	Praktik 2	Praktik 3
	<ul style="list-style-type: none"> • Kunne forklare og anvende din teoretiske viden i forbindelse med indsamling af data 	<ul style="list-style-type: none"> • Redegøre for teoretisk viden, med en vis selvstændighed 	<ul style="list-style-type: none"> • Være bevidst om den teoretiske viden og kunne anvende teorien i praksis

	<ul style="list-style-type: none"> • Kunne anvende relevante dokumenter i forbindelse med tværfagligt samarbejde • Deltage i tværfaglige konferencer/møder 	<ul style="list-style-type: none"> • Indsamle data, med en vis sikkerhed • Kunne udarbejde relevante dokumenter i forbindelse med tværfagligt samarbejde, med en vis selvstændighed • Deltage i tværfaglige konferencer/møder, med en vis selvstændighed 	<ul style="list-style-type: none"> • Kunne indsamle data, selvstændigt • Kunne udarbejde relevante dokumenter i forbindelse med tværfagligt samarbejde, sikkert • Kunne deltage i tværfaglige konferencer/møder, selvstændigt
--	--	---	--

Mål 5 Eleven kan identificere komplekse problemstillinger hos borgeren/patienten og reagere hensigtsmæssigt på ændringer i borgerens/patientens psykiske, fysiske eller sociale tilstand og samspillet mellem disse faktorer.

Målets teoretiske grundlag er:	Fælles for alle praktikperioder		
	<ul style="list-style-type: none"> • Sygdomslære • Anatomi og fysiologi • Sygeplejefaglige problemområder • Sygeplejeteorier/modeller • Mestringsstrategier • Antonovskij med flere • Maslow • Motivation og trivsel • Etik • Livsformer/Livsstil • Sorg og krise • Kommunikation • Sundhedssygepleje • Kultur og aktivitet • Socialfag • Refleksion over handicaps betydning for livet • Social- og sundhedsassistentens ansvars- og kompetenceområde • 		
	Praktik 1	Praktik 2	Praktik 3
		<ul style="list-style-type: none"> • Udviklingspsykologi 	
I praksis kan du arbejde med målet ved at:	Fælles for alle praktikperioder		
	<p>Kunne anvende sygeplejeprocessen, herunder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kommunikere målrettet med borgeren/patienten med udgangspunkt i dennes situation • Observere • Analysere borgerens/patientens behov for pleje og omsorg • Reflektere over den oplevede problemstilling • Vurdere den komplekse situation • Revurdere plejeplan/handleplan/indsatsområde • Tilkalde/kontakte relevante fagpersoner 		
	Praktik 1	Praktik 2	Praktik 3

		<ul style="list-style-type: none"> • Kunne motivere borgeren/ patienten, med en vis selvstændighed • Etablere relationer, med en vis selvstændighed 	<ul style="list-style-type: none"> • Observere borgerne, selvstændigt • Være i stand til at etablere et tillidsforhold til borgeren, selvstændigt

Mål 6 Eleven kan anvende et mundtligt og skriftligt fagsprog, som er i overensstemmelse med social- og sundhedsassistentens kompetenceområde.

Målets teoretiske grundlag er:	Fælles for alle praktikperioder		
	<ul style="list-style-type: none"> • Anatomi og fysiologi • Sygdomslære • Vejledning vedrørende sygeplejefaglige optegnelser • Kommunikation • Sygeplejeteorier • Mestring • Farmakologi • Vejledning i medicinadministration • Praktikstedets vejledninger og instrukser i forhold til medicinadministration • Praktikstedets vejledninger og instrukser i forhold til dokumentation • Rehabilitering • Sundhedsfremme • Sygdomsforebyggelse 		
	Praktik 1	Praktik 2	Praktik 3
	<ul style="list-style-type: none"> • Somatisk sygepleje 	<ul style="list-style-type: none"> • Psykiatrisk sygepleje • Recovery 	<ul style="list-style-type: none"> • Somatisk og psykiatrisk sygepleje
I praksis kan du arbejde med målet ved at:	Fælles for alle praktikperioder		
	<ul style="list-style-type: none"> • Dokumentere og mundtligt formidle dine observationer i faglige termer i forhold til medicinsk behandling • Dokumentere og mundtligt formidle dine observationer i faglige termer i forhold til borgerens/patientens situation • Dokumentere og mundtligt formidle dine sygeplejehandlinger i faglige termer 		
	Praktik 1	Praktik 2	Praktik 3
	<ul style="list-style-type: none"> • Udarbejde indledende sygeplejevurdering, under vejledning • Udarbejde plejeplaner, under vejledning 	<ul style="list-style-type: none"> • Udarbejde indledende sygeplejevurdering, med en vis selvstændighed • Udarbejde status, under vejledning 	<ul style="list-style-type: none"> • Udarbejde helhedsvurdering, selvstændigt • Udarbejde indsatsområder, selvstændigt

		<ul style="list-style-type: none"> • Udarbejde plejeplaner, med en vis selvstændighed • Udarbejde handleplaner, med en vis selvstændighed • Udarbejde evaluering af mål, med en vis selvstændighed 	<ul style="list-style-type: none"> • Udarbejde evaluering af indsatsområder, selvstændigt • Give og modtage rapport om borgerne, selvstændigt
--	--	---	---

Mål 7 Eleven kan som led i behandlingen og med udgangspunkt i borgerens/patientens behov anvende relevant kommunikationsform herunder lytte, anerkende, støtte, vejlede og følge op.

Målets teoretiske grundlag er:	Fælles for alle praktikperioder		
	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunikation • Relationer • Mestringsstrategi • Motivationsteori • Vejledning • Refleksion • Aktiv lytning • Anerkendende tilgang • Evaluering • Maslows behovspyramide • Sygdomslære • Sorg/krise • Tavshedspligt • Sundhedspædagogik 		
	Praktik 1	Praktik 2	Praktik 3
		<ul style="list-style-type: none"> • Gensvarsmodel 	
I praksis kan du arbejde med målet ved at:	Fælles for alle praktikperioder		
	<ul style="list-style-type: none"> • Udvide empati i relationen med borgeren/patienten • Støtte og vejlede borgerne/patienterne i sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse med udgangspunkt i en anerkendende tilgang • Reflektere over kommunikationens betydning for borgeren og dennes behandling • Planlægge og udføre målrettet kommunikation 		
	Praktik 1	Praktik 2	Praktik 3
	<ul style="list-style-type: none"> • Anvende aktiv lytning • Kunne beskrive rollen som kontaktperson for patienten • Redegøre for kommunikationens betydning som led 	<ul style="list-style-type: none"> • Anvende aktiv lytning, med en vis sikkerhed • Kunne fungere som kontaktperson for borgeren/patienten, med en vis selvstændighed 	<ul style="list-style-type: none"> • Anvende aktiv lytning, med sikkerhed • Kunne fungere som kontaktperson for borgeren, selvstændigt • Være i stand til at ændre den

	i behandlingen af patienten	<ul style="list-style-type: none"> Være i stand til at ændre den kommunikative strategi under samtalen hos ikke psykotiske borgere /patienter, selvstændigt 	kommunikative strategi under samtalen med borgerne, selvstændigt
--	-----------------------------	--	--

Mål 8 Eleven kan indlede og afslutte en sundhedsfaglig ydelse til en borger/patient herunder gennemføre samtaler i relation til modtagelse, udskrivning og hjemkomst.

Målets teoretiske grundlag er:	Fælles for alle praktikperioder		
	<ul style="list-style-type: none"> • Tavshedspligt • Samtykke fra borgeren • Aktindsigt • Grundlæggende sygepleje • Kommunikation • Hygiejniske principper • Sygdomslære • Instrumentel sygepleje • Relationsarbejde • Sundhedsvæsnets opbygning • Sygeplejeprocessen 		
	Praktik 1	Praktik 2	Praktik 3
I praksis kan du arbejde med målet ved at:	Fælles for alle praktikperioder		
	<ul style="list-style-type: none"> • Have kendskab til samarbejdspartneres arbejdsområder • Varetage modtagelser, udskrivelser og hjemkomst af borgere/patienter ud fra praktikstedets lokale vejledninger og instrukser • Observere, iværksætte, udføre og evaluere relevante sygeplejehandlinger indenfor den grundlæggende sygepleje ud fra praktikstedets vejledninger og instrukser samt egne faglige overvejelser • Samarbejde med relevante fagpersoner om sundhedsfaglige ydelser • Have kendskab til Medcom 		
	Praktik 1	Praktik 2	Praktik 3
	<ul style="list-style-type: none"> • Udføre de instrumentelle sygeplejeopgaver, med en vis sikkerhed • Identificere, observere, udføre og evaluere grundlæggende 	<ul style="list-style-type: none"> • Udføre dataindsamling hos ikke psykotiske patienter, med sikkerhed • Identificere, observere, udføre og evaluere 	<ul style="list-style-type: none"> • Udføre instrumentelle sygeplejeopgaver, dette med sikkerhed • Identificere, observere, udføre og evaluere grundlæggende

	<p>sygepleje i forbindelse med sengelejekomplikationer, med en vis sikkerhed</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gennemføre indledende sygeplejevurdering med patienten ved indlæggelsen, under vejledning • Udarbejde sygeplejestatus med patienten i forbindelse med udskrivelsen til eget hjem, genoptræning, hospice eller aflastningsophold, under vejledning 	<p>psykiatrisk sygepleje hos borgere / patienter, der er ikke psykotiske, med sikkerhed</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identificere, observere, udføre og evaluere psykiatrisk sygepleje hos patienter/borgere, der er psykotiske, med en vis sikkerhed • Gennemføre indledende sygeplejevurdering med patienten ved indlæggelsen, med en vis sikkerhed • Gennemføre indflytnings-samtale med borgeren, med en vis sikkerhed • Udarbejde sygepleje epikrise med patienten ved udskrivelse til eget hjem, anden boform eller videre behandling, med en vis sikkerhed • Modtage borgeren ved udskrivelsen fra hospital, med en vis sikkerhed 	<p>sygepleje i forbindelse med sengelejekomplikationer, dette med sikkerhed</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gennemføre en modtagelses-samtale med en borger inden for eget kompetence-område, dette med sikkerhed • Videregive informationer til relevante samarbejdsparter i forbindelse med indlæggelser eller indflytning på plejehjem, dette med sikkerhed
--	---	---	---

Mål 9 Eleven kan arbejde rehabiliterende, sundhedsfremmende og forebyggende ud fra refleksioner over borgerens/patientens autonomi og mestringsstrategier samt vejlede borgeren/patienten i sundhedsfaglige spørgsmål, der understøtter egenomsorgsevnen, livsstil og livskvalitet.

Målets teoretiske grundlag er:	Fælles for alle praktikperioder		
	<ul style="list-style-type: none"> • Social- og sundhedsassistentens ansvar og kompetence • Rehabilitering • Sundhedsfremme • Sygdomsforebyggelse • Livsstilssygdomme • Autonomi • Mestringsstrategier • Den motiverende samtale • Livsstilsformer • Livskvalitet • Sygeplejeteori indenfor egenomsorg • Pædagogik og vejledning • Kulturelle aspekter for det enkelte menneske i hverdagslivet • Samfundets, de professionelle og individets opfattelse af sundhed og sygdom • Forebyggelsesprogrammer i Danmark og fra WHO 		
	Praktik 1	Praktik 2	Praktik 3
	<ul style="list-style-type: none"> • Patientrettigheder • Patientsikkerhed 	<ul style="list-style-type: none"> • Psykiatrilov • Patientrettigheder • Patientsikkerhed 	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunens sundhedsprogrammer • Sundhedsloven • Serviceloven
I praksis kan du arbejde med målet ved at:	Fælles for alle praktikperioder		
	<ul style="list-style-type: none"> • Reflektere over egne holdninger, principper og metoder • Lære borgerens/patienten opfattelse af livskvalitet og muligheder for livsudfoldelse at kende gennem samtaler og samvær • Identificere, analysere og vurdere behov for sundhedsfremme, sygdomsforebyggelse og mestring med henblik på at støtte borgeren /patienten i sin recoveryproces ved rehabiliterende tiltag i samarbejde med borgeren/patienten • Identificere, vurdere behov for vejledning samt forberede, planlægge, udføre og evaluere konkret vejledning til borgere/patienter og pårørende • Foretage screeninger ud fra det enkelte praktiksteds instrukser 		

	Praktik 1	Praktik 2	Praktik 3
	<ul style="list-style-type: none"> Arbejde med konkrete tiltag f.eks. rygestop, kostændringer, motion, alkohol og stress (KRAMS), under vejledning 	<ul style="list-style-type: none"> Arbejde med konkrete tiltag f.eks. rygestop, kostændringer, motion, alkohol og stress (KRAMS), under vejledning og med en vis selvstændighed Foretage psykoedukation til borgere/patienter og/eller pårørende, i samarbejde med din vejleder eller andet personale Motivere den enkelte borger/patient til at tage initiativ til nye eller til at genoptage tidligere aktiviteter, som øger livskvaliteten og styrker den enkeltes recovery-proces, med en vis selvstændighed 	<ul style="list-style-type: none"> Arbejde med konkrete tiltag f.eks. rygestop, kostændringer, motion, alkohol og stress (KRAMS), selvstændigt Motivere den enkelte borger til at tage initiativ til nye eller til at genoptage tidligere aktiviteter, som øger livskvaliteten og styrker den enkeltes mestringsevne, selvstændigt

Mål 10 Eleven kan indgå aktivt i borgeres/patienters genoptræningsforløb efter vejledning fra relevante fagpersoner

Målets teoretiske grundlag er:	Fælles for alle praktikperioder		
	<ul style="list-style-type: none"> • Den motiverende samtale • De tværfaglige samarbejdspartneres kompetenceområder • Social- og sundhedsassistentens kompetenceområder • Tavshedspligt • Vejledning om sygeplejefaglige optegnelser • Sundhedsloven • Lov om Social service 		
	Praktik 1	Praktik 2	Praktik 3
		<ul style="list-style-type: none"> • Rehabiliterende, støttende og udviklende aktiviteter i forhold til mennesker med psykiske sygdomme 	<ul style="list-style-type: none"> • Rehabiliterende, støttende og udviklende aktiviteter i forhold til borgere med fysiske og psykiske sygdomme
I praksis kan du arbejde med målet ved at:	Fælles for alle praktikperioder		
	<ul style="list-style-type: none"> • Kende praktikstedets aktuelle muligheder og tilbud for genoptræning • Deltage i tværfaglige og tværsektorielle møder/konferencer • Reflektere over egen rolle i samarbejdet • Reflektere over og handle på ændringer i genoptræningsforløbet 		
	Praktik 1	Praktik 2	Praktik 3
	Samarbejde med relevante fagpersoner Eksempler på relevante fagpersoner <ul style="list-style-type: none"> • Fysioterapeuter • Ergoterapeuter • Læger • Sygeplejersker • Visitationssygeplejerske • De koordinerende visitatorer 	Samarbejde med relevante fagpersoner Eksempler på relevante fagpersoner <ul style="list-style-type: none"> • Fysioterapeuter • Ergoterapeuter • Læger • Sygeplejersker • Psykologer • Socialrådgivere • Støttekontaktpersoner 	Samarbejde med relevante fagpersoner Eksempler på relevante fagpersoner <ul style="list-style-type: none"> • Fysioterapeuter • Ergoterapeuter • Læger • Sygeplejersker • Visitatorer • Kliniske diætister • Social- og sundhedshjælper

	<ul style="list-style-type: none">• Kliniske diætister	<ul style="list-style-type: none">• Kliniske diætister	<ul style="list-style-type: none">• Demenskonsulent• Hjerneskade- koordinator• Faldkonsulent• Ressourcepersoner
--	--	--	--

Mål 11 Eleven kan aktivt indgå i og motivere borgere/patienter til at deltage i aktiviteter ud fra relevante tilgange, som fx recovery eller rehabilitering, samt vejlede og informere om relevante tilbud indenfor rehabilitering, sygepleje, service- og botilbud.

Målets teoretiske grundlag er:	Fælles for alle praktikperioder		
	<ul style="list-style-type: none"> • Social- og sundhedsassistentens ansvar og kompetence • Den motiverende samtale • Vejledning om sygeplejefaglige optegnelser • Aktiverende tilbud - sociale og kulturelle • Relevante love • Pædagogik og vejledning • Relevante metodiske tilgange i forhold til aktivering • Aktivitetsanalyse • Samarbejde med pårørende 		
	Praktik 1	Praktik 2	Praktik 3
		<ul style="list-style-type: none"> • Psykiatriloven • Patienters retsstilling 	<ul style="list-style-type: none"> • Serviceloven
I praksis kan du arbejde med målet ved at:	Fælles for alle praktikperioder		
	<ul style="list-style-type: none"> • Afklare den enkelte borger/patientes aktuelle behov for aktivitet i hverdagen • Identificere ressourcer og begrænsninger i forhold til individuelle og grupperelateret funktionsniveau • Identificere sociale, kulturelle og kreative tilbud, der findes på praktikstedet eller i borgerens/patientens lokalområde • Sætte fokus på nuværende, tidligere og fremtidige ønsker og behov hos borgere/patienter • Samarbejde med borgere/patient samt tværprofessionelle samarbejdspartnere om tilrettelæggelse af relevante aktiviteter • Tilrettelægge aktiviteter for enkeltpersoner og grupper ud fra en rehabiliterende tilgang • Forholde dig bevidst til social- og sundhedsassistentens ansvar og borgerens/patientens ret til selvbestemmelse • Udføre en aktivitet med borgere/patienter • Undervise, vejlede og medinddrage de pårørende i relation til borgerens/patientens behov for aktiviteter 		

	Praktik 1	Praktik 2	Praktik 3
	<ul style="list-style-type: none"> Tilrettelægge, iværksætte samt evaluere aktiviteter i samarbejde med patienten, under vejledning 	<ul style="list-style-type: none"> Tilrettelægge, iværksætte samt evaluere relevante aktiviteter f.eks. opstart i væresteder og lokale foreninger i samarbejde med borgeren/patienten, med en vis selvstændighed 	<ul style="list-style-type: none"> Tilrettelægge, iværksætte samt evaluere relevante aktiviteter eksempelvis daghjem, dagcenter og lokale foreninger i samarbejde med borgerne, selvstændigt

Mål 12 Eleven kan efter praktikstedets retningslinjer og efter delegation selvstændigt ophælde og uddele medicinen samt observere virkning/bivirkninger, informere om medicinen, dokumentere og medvirke til, at borgere/patienter samarbejder omkring medicinindtag.

Målets teoretiske grundlag er:	Fælles for alle praktikperioder		
	<ul style="list-style-type: none"> • Farmakologi • Relevante retningslinjer for medicinadministrering • Sundhedsloven • Lov om autorisation • Social- og sundhedsassistentens ansvar og kompetence • Anatomi og fysiologi • Medicinregning • Den motiverede samtale • Pædagogik og vejledning • Vejledning om sygeplejefaglige optegnelser 		
	Praktik 1	Praktik 2	Praktik 3
	<ul style="list-style-type: none"> • Instruks for medicinadministration Region Hovedstaden 	<ul style="list-style-type: none"> • Korrekt håndtering af medicin. Et værktøj for plejehjem, hjemmepleje og bosteder • Serviceloven • Psykiatriloven 	<ul style="list-style-type: none"> • Korrekt håndtering af medicin. Et værktøj for plejehjem, hjemmepleje og bosteder • Serviceloven • Vejledning om sygeplejefaglige optegnelser
I praksis kan du arbejde med målet ved at:	Fælles for alle praktikperioder		
	<ul style="list-style-type: none"> • Undersøge social- og sundhedsassistentens ansvar og kompetence vedrørende medicin ved hjælp af praktikstedets medicininstruks • Kende til retningslinjerne for delegering på det enkelte praktiksted • Arbejde med borgeres/patienters retstilling herunder ret til selvbestemmelse • Observere virkning og bivirkning af borgeres/patienters medicin og handle hensigtsmæssigt på dine observationer • Orienter dig om borgerens/patientens tilgang til medicin og reflektere over dine egne etiske overvejelser • Vejlede borgere/patienter om medicin 		

	Praktik 1	Praktik 2	Praktik 3
	<ul style="list-style-type: none"> • Uddele doseret medicin efter afdelingsledelsens retningslinjer, under vejledning 	<ul style="list-style-type: none"> • Kunne redegøre for psykofarmakas anvendelse, virkning og bivirkning • Kunne observere og redegøre for medicinens virkning, bivirkning, kontraindikationer og interaktioner hos tildelte borgere/patienter • Samarbejde med resourcepersoner f.eks. patientrådgivere i forbindelse med tvangsmedicinering i behandlingspsykiatrien, med en vis selvstændighed • Administrere medicin til tildelte borgere i socialpsykiatrien, selvstændigt 	<ul style="list-style-type: none"> • Kunne skelne mellem medicingivning indenfor Serviceloven og Sundhedsloven • Dosere, uddele og indgive medicin til udvalgte borgere, med sikkerhed • Observere og dokumentere virkning og bivirkning af medicin hos udvalgte borgere, med sikkerhed

Mål 13 Eleven kan anvende generelle principper for hygiejne herunder særlige regimer og teknikker, fx steril teknik i forbindelse med sårpleje, kateteranlæggelse, samt vejlede borgere/patienter, pårørende og kolleger herom.

Målets teoretiske grundlag er:	Fælles for alle praktikperioder		
	<ul style="list-style-type: none"> • Mikrobiologi herunder smittemåder og smitteveje • Forebyggelse af og sundhedsfremme i forbindelse med infektioner fx MRSA og TB • Pædagogik og vejledning • Principper for steril teknik 		
	Praktik 1	Praktik 2	Praktik 3
	<ul style="list-style-type: none"> • E-learning for håndhygiejne 	<ul style="list-style-type: none"> • E-learning for håndhygiejne 	<ul style="list-style-type: none"> • E-learning for håndhygiejne
I praksis kan du arbejde med målet ved at:	Fælles for alle praktikperioder		
	<ul style="list-style-type: none"> • Undersøge og bevidst anvende de hygiejniske principper, særlige regimer og teknikker på det enkelte praktiksted • Arbejde bevidst med retningslinjer og procedurer for smittemåder og smitteveje • Undervise og vejlede borgere/patienter, pårørende og kolleger i hygiejniske principper herunder smittemåder og smitteveje • Arbejde forebyggende i forhold til smittespredning bevidst 		
	Praktik 1	Praktik 2	Praktik 3
	<ul style="list-style-type: none"> • Finde vejledninger og instrukser på VIP-portalen og arbejde bevidst med disse 	<ul style="list-style-type: none"> • Finde vejledninger og instrukser på VIP-portalen og arbejde bevidst med disse 	<ul style="list-style-type: none"> • Finde vejledninger på Sundhedsstyrelsens hjemmeside og anvende praktikstedets instrukser fx indenfor MRSA, bevidst

Mål 14 Eleven kan forholde sig kritisk til egne og andres arbejdsstillinger og arbejdsstedets indretning i forhold til forebyggelse af arbejdsskader og voldsomme episoder samt følge gældende ergonomiske principper og sikkerhedsforanstaltninger både i forhold til borgerne/patienterne og sig selv.

Målets teoretiske grundlag er:	Fælles for alle praktikperioder		
	<ul style="list-style-type: none"> • Arbejdsmiljøloven • Ergonomiske principper • Hjælpemidler • Social- og sundhedsassistentens ansvar og kompetence • Konflikt håndtering • "Affaldshåndtering" (fx batterier, hørerapparater) 		
	Praktik 1	Praktik 2	Praktik 3
	<ul style="list-style-type: none"> • Patientrettigheder 	<ul style="list-style-type: none"> • borgerens ret til selvbestemmelse i socialpsykiatrien 	<ul style="list-style-type: none"> • Borgerens ret til selvbestemmelse • Lov om social service
I praksis kan du arbejde med målet ved at:	Fælles for alle praktikperioder		
	<ul style="list-style-type: none"> • Samarbejde med relevante fagpersoner omkring hjælpemidler • Arbejde bevidst med de fysiske rammers betydning for sundhed og trivsel • Anvende korrekte arbejdsstillinger i arbejdet med borgere/patienter • Være opmærksomme på risici i borgerens/patientens miljø • Kende procedure for anmeldelse af arbejdsskader • Have viden om arbejdsmiljøorganisationens opbygning og procedure på det enkelte praktiksted • Kende praktikstedets voldspolitik 		
	Praktik 1	Praktik 2	Praktik 3
	<ul style="list-style-type: none"> • Undersøge og anvende vejledninger og instrukser på VIP-portalen • Arbejde med patientsikkerhed, sikkert 	<ul style="list-style-type: none"> • Undersøge og anvende vejledninger og instrukser på VIP-portalen • Undersøge og handle ud fra de lokale arbejds- 	<ul style="list-style-type: none"> • Udføre opgaver efter Serviceloven og Sundhedsloven herunder udføre praktisk og personlig hjælp samt sundhedsydelse,

	<ul style="list-style-type: none"> • Arbejde med patientens ret til selvbestemmelse, sikkert 	miljøbestemmelser, med sikkerhed <ul style="list-style-type: none"> • Arbejde med patientsikkerhed, med sikkerhed • Bevidst anvende lokale sikkerhedsregler 	sikkert og selvstændigt
--	---	---	-------------------------

Mål 15 Eleven kan tilrettelægge og følge op på både egne og andres arbejdsprocesser i forhold til såvel administrative som sygeplejefaglige opgaver omkring den enkelte borger.

Målets teoretiske grundlag er:	Fælles for praktikperiode 2 i socialpsykiatrien og praktik 3	
	<ul style="list-style-type: none"> • Vejledning om sygeplejefaglige optegnelser • Pædagogik og vejledning • Kommunikation • Social- og sundhedsassistentens ansvar og kompetence • Relevante samarbejdspartneres ansvar og kompetence • Organisering af arbejde • Ledelse af eget arbejde 	
		Praktik 2
		Praktik 3
I praksis kan du arbejde med målet ved at:	Fælles for praktikperiode 2 i socialpsykiatrien og praktik 3	
	<ul style="list-style-type: none"> • Lede og fordele arbejdet for en tildelt gruppe af borgere under vejledning • Kunne administrere eget og planlægge andres arbejde • Instruere, vejlede og undervise borgere, pårørende og kolleger • Dokumentere sygeplejefaglige opgaver 	
		Praktik 2
		Praktik 3
	<ul style="list-style-type: none"> • Løse arbejdsopgaverne, med en vis selvstændighed 	<ul style="list-style-type: none"> • Løse arbejdsopgaverne, med selvstændighed

Mål 16 Eleven kan identificere behov for velfærdsteknologiske hjælpemidler i borgerens hjem herunder anvende og vejlede i brugen samt tage højde for eventuelle dilemmaer forbundet hermed.

Målets teoretiske grundlag er:	Fælles for praktikperiode 2 i socialpsykiatrien og praktik 3	
	<ul style="list-style-type: none"> • Etik • Lov om social service • Kommunale kvalitetsstandarder • Ansøgningsprocedure ved hjælpemidler • Pædagogik og vejledning • Viden om velfærdsteknologi 	
		Praktik 2
		Praktik 3
I praksis kan du arbejde med målet ved at:	Fælles for praktikperiode 2 i socialpsykiatrien og praktik 3	
	<ul style="list-style-type: none"> • Reflektere selvstændigt i ukendte situationer over etiske og praktiske dilemmaer i forhold til anvendelse af velfærdsteknologi • Samarbejde med relevante samarbejdspartnere i forhold til ændring af strategier for hjælpemidler • Instruere og vejlede borgere, pårørende og kolleger i anvendelse af velfærdsteknologi 	
		Praktik 2
		Praktik 3
	<ul style="list-style-type: none"> • Arbejde med ovennævnte, under vejledning 	<ul style="list-style-type: none"> • Arbejde med ovennævnte, selvstændigt